GVILIELMI BLANCI IVNIORIS EPISCOPI GRASSENSIS, ET VENCIENSIS

Paræneſis

AD HENRICVM QVARTVM FRANCIAE, ET NAVARRAE REGEM CHRISTIANISSIMVM.

Bibliothecæ Domus Romanæ Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum.

ROMAE, Ex Typographia Dominici Baſæ. M. D. XCV.

GVILIELMI BLANCI
IVNIORIS
EPISCOPI GRASSENSIS,
ET VENCIENSIS
Paræneſis
AD HENRICVM QVARTVM
FRANCIAE, ET NAVARRAE
REGEM CHRISTIANISSIMVM.

O Qui ſupremi manifeſto numine patris,
Maxime Rex Regum, ſolio ſuccedis auito:
Noſcere quem virtus, quem verum agnoſcere Regem
Relligio nunc vera iubet, ſi pondera regni
Fortè ſinunt, iuſtisq. tibi pauliſper ab armis
Reſpirare datur, fido quos pectore promit.
Haud tenues tenuis ne deſpice præſulis orſus.
Imò laceßitas lituo da verſibus aures
Mulcendas, & grata tubam mea tibia vincat.

Faxo ego ne tantùm delectet amabile carmen,
Verùm etiam vt proſit, libros dum ſcribere liber
Ipſe queam, maiora à te neque præmia poſco.
Quin hodie antiquo ſacri ſi iure miniſtri
Nudantur, longeq. ſuis arcentur ab aris,
Et prædam patiuntur opum, vox libera ſaltem
Reſtet eis; nil voce mihi pretioſius vnquam.
Atque vtinam totus Nymphæ reſonabilis inſtar,
Quæ colit arcanas ſyluas, & concaua templa,
Ipſe abeam in vocem. Vates nam maximus ille,
Quem nobis vtinam vitaq., & morte daretur
Exprimere, occultis iuuenis dum degit in antris,
Voce ſua vocem tantùm ſe prædicat eſſe,
Et ſolo vocis præſigni nomine gaudet.
Ergo tuas aduerte meis hortatibus aures,
Imò tuas aduerte tuis tu laudibus aures.
Te quoties hortor, toties te laudo: monensq.
Quæ facis vt facias, monitu tua comprobo facta.
Relligio verè in primis tibi vera colenda:
Hæc vna eſt, toto velut eſt Deus vnus in Orbe:
Cetera figmenta, & vafri ſunt Dæmonis aſtus.
Integra relligio eſt, in partes neſcia ſcindi,

Tota igitur retinenda tibi: qui labitur vno
Articulo, totam amittit: nec firma mouetur
Relligio, manet illa loco, ſemperq. manebit.
Ut rupes expoſta mari, & ſtridentibus Auſtris,
Quæ circumflantis violento turbine venti
Nequicquam, & varijs circumlatrantibus vndis
Pulſatur: venti tantùm franguntur, & vndæ.
Tot quondam atroces inſurrexere tyranni,
Nullam intentatam pœnam liquêre, ſuperni
Numinis vt verum poſſent euertere cultum.
Compedibus manicas iunxerunt, fluctibus ignes,
Saxa rotis, fuſti gladium, crucibusq. leones.
Illi omnes miſerè perierunt: vna remanſit
Relligio victrix, quæ palmæ nobilis inſtar
Non oneri cedit, ſed plus oppreſſa reſurgit.
Inſtar & illa croci pede conculcata maligno
Liberiùs creſcit, ferriq. attrita rigore,
Haud aliter, quàm dura ſilex, ſcintillat: & ignem
Concipiunt vni fidiſſima pectora Chriſto.
Quinetiam inſidias omnes eludit, & aſtus,
Arte minùs, quàm Marte vnquam ſuccumbere viſa.
Sæpe lupi media repſere in ouilia nocte:

Iam-

Iampridem periêre lupi, ſed ouilia reſtant.
Heu! quibus inſidijs, quâ circumuenit & arte
Chriſticolas Princeps legis deſertor auitæ?
Ille ruit tandem telo confoſſus ab aſtris
Emiſſo, & moriens victori inſultat IESV.
„ *Relligio ſemper vincit, nec vincitur vnquam.*
Victorem tu te cenſes? ego cenſeo victum.
Quippe pium Gallis Regem Romana petebat
Relligio, duriq. diu certamina belli
Collata, & vario confuſa eſt Gallia luctu.
Tu pius es tandem, & victus (quia vincier optas)
Pontificis cadis ante pedes, genibusq. volutus
Suppliciter veniam imploras, pacemq. requiris.
Quid verò loquor imprudens? non vinceris, imò
Vincis, & hac maior nunquam victoria cedet.
„ *Solus enim, Chriſto qui ſubdit colla, triumphat.*
At quid Relligio non Gallica pectora cogit?
Errore expulſo cùm tu complecteris illam,
Ecce tibi occurrunt populi, Regemq. ſalutant,
Et tibi ſe dedunt vrbes, arcesq. pateſcunt.
Vis populi ſit verus amor, ſummiſsio vera?
Relligio ſit vera tibi. Vis ſemper in illa

Corda

Corda fide perſtent? In ſancta ſemper IESV
„ Ipſe fide perſta. Qua regnum acquiritur arte,
„ Arte etiam in plures annos ſeruatur eadem.
„ Nec regnum ſeruare minor, quàm quærere virtus.
Eſt tibi vis animi, nec bello cernit, & armis
Maiorem, rutilus qui conſpicit omnia Titan.
Tot tibi ſunt palmæ, quot ſunt tibi prælia: nunquam
Impunitus abit, qui ſe tibi cominùs offert
Obuius armato, ſeu tu calcaribus armos
Quadrupedis ſpumantis agis, concurris & haſta
Connixus, ſeu diſtricto decernere ferro,
Et latè hoſtili reſpergere ſanguine campos
Ipſe pedes mauis, ò inſuperabilis Heros.
Ac te non alius Martis præſtantior arte,
Seu ſit opus faciem informis componere pugnæ,
Diuiſamq. aciem quadratum cogere in agmen:
Seu caſtra, atque vrbes tuto præcingere vallo,
Ignitisq. globis hoſtilia mœnia paſsim
Concutere, & validas euertere funditus arces.
Quod verò non tanta poteſt tua bellica virtus,
Relligio vna poteſt: quos & tua viuida bello
Dextera, & obſidio, atque inopi ieiunia victu

Non quinis domuêre annis, domat vna volentes
Relligio populos: vix ore, & corde venenum
Euomis hæreſeos, falſiſsima dogmata damnans,
Cùm tibi ſeſe omnes vltrò ſummittere certant.
» *Bellica vis, hominum quærit ſibi corpora tantùm,*
» *Relligio mentes etiam: domat altera membra,*
» *Altera corda domat: pietas progignit amorem,*
» *Arma metum: populi metus eſt metuendus, & eius*
» *Semper amandus amor: ſubiectis parcere virtus*
» *Regia nec minor eſt, quàm debellare proteruos.*
Ciuiles ea Relligio pacata tumultus
Comprimit, & veris populos ſe ſubdere mandat
Regibus, ac puras à cæde, & ſanguine dextras
Seruare, atque pijs ſurſum pro Regibus illas
Tendere cum voce, & numen cæleſte precari.
O mihi ſi longo tandem pòſt tempore detur
Deſertas pecudes, deſerta reuiſere prata,
Eq. Aula ad caulam curſu remeare citato,
Commiſſumq. gregem diuino paſcere verbo,
Legitimo quoties Regi parere monebo
Subiectos populos, turbas non ampliùs vllas
Concire, at pro te cælo ſuſtollere palmas.

Et

Et cupio, & poſſum populorum pectore in imo
Et proprios Reges, & Regum inſculpere amorem.
Vtilitas ſua quemque trahat, ſua quemque cupido,
Relligio me ſola mouet, quæ Regibus vna
Quò magè amica fauet, cunctis à Regibus vna
Hòc magè amanda venit, ſtudioq. colenda frequenti.
Nec tibi ſat coluiſſe Deum: vult ille ſubeſſe
Pontifici Reges, mandat paſtoribus ille
Deferri, ſi fortè ſacris de rebus agatur.
Rex humeros tantùm, ſed nos caput vngimur ipſum.
Et capiti ſubſunt humeri, & ſe ſubdere Reges
Pontifici par eſt: debes tu ſacra tueri,
Non regere: in dubium quoties pia dogmata Chriſti
Vertuntur, variatq. fides, decernere noſtrum eſt:
Fas tantùm eſt Regi decreta capeſſerè noſtra.
Sed caput eſt capitum, Petri qui ſede locatus
Antiſtes ſacris Vrbem moderatur, & Orbem
Legibus, & Chriſti in terris vice fungitur vnus:
A quo olim Reges attollere ſceptra ſolebant,
Maioresq. tui nomen ſublime tulerunt:
A quo paſtores mitramq., pedumq. neceſſe eſt
Sumere, commiſsisq. ouibus quæ gramina porgant.

B Hunc

„ *Hunc agnoſce pius: libertas maxima Regum*
„ *Romano ſeruire Patri, ſummumq. ſubeſſe*
„ *Imperium eſt. Quorum antiquo tu ſanguine cretus.*
Illi etiam Reges ſummiſſo poplite plantis
Oſcula libabant: illoq. equitante per Urbem
Gaudebant vel fræna manu, vel tangere ſellam.
O! quoties eius pro maieſtate tuenda
Per rapidos æſtus, pluuias, ventosq., niuesq.
Per gelidas venêre Alpes, per inhoſpita teſqua,
Iuſtaq. collatâ mouerunt prælia dextrâ?
O! quoties misêre pij donaria Romam?
Ille fouet pariter Reges, terreſtria & vnquam
Non aufert, qui regna pijs cæleſtia defert.
Ille ſolet varios Regum componere motus,
Diuiſis ſanctam regnis immittere pacem,
Et prece continua Reges, ac regna iuuare.
En qui Chriſticolis Princeps nunc omnibus vnus
Præſidet, Etruſca Clemens ab origine ductus
Manè patri ſummo libat puriſsimus orbem
Cæleſtis cruſti, & ſacro ſe proluit auro:
Inq. preces nunquam ceſſat, ſuſpiria corde
Ducit, & aſsiduis humectat fletibus aras,

Vt

Vt ſubſit pacata pio pia Gallia Regi.
Gallia iamdudum bellis ciuilibus ardet,
Inq. dies tanti creſcunt incendia belli:
Ipſe madet totus lacrymarum flumine Clemens,
Inq. dies tantum lacrymarum flumen inundat.
Et lacrymæ exuperant, & cedunt fluctibus ignes.
Gallica Romano reſtricta incendia fletu
Cernimus: vt Clemens lacrymarum militat armis,
Sic ſparſis lacrymis, non ſparſo ſanguine vincit.
O! felix nimiùm, nimiùm victoria felix.
Felices lacrymæ, ſi quid mea carmina poſſunt.
Nunquam vos æſtas, nunquam ſiccabit & ætas:
Verſibus in noſtris vos omne fluetis in æuum,
Diluuijq. inſtar totum complebitis Orbem.
Hic nudis etiam plantis, quibus oſcula Reges
Prona ferunt, magnoq. illas venerantur honore,
It nondum iubare exorto, ſupplexq. remota
Templa adit Exquilijs, aut Cæli monte locata,
Pro Rege, & regno cumulans altaria votis.
Tu manibus pacem armatis per prælia quæris,
Hic pedibus nudis: quod non manus enſe coruſcans,
Hoc nudi potuere pedes: Pax ecce reperta,

Quæſita vt pedibus nudis,ita nuda, & inermis.
Forſitan & longo voluentibus ordine ſeclis
Tempus erit, Romana hoſpes cùm Gallus in vrbe
Nudorum hæc incerta pedum veſtigia quæret,
Dicet & inuentis: hæc illa eſt ſemita, nudis
Quam pedibus quondam preſſit ſanctiſſimus Heros,
Vt premeret, noſtros quæ patres bella premebant.
Aſpice, Pontificem tangat quàm magna ſalutis
Cura tuæ, quantoq. tui teneatur amore.
Nam velut hùc illùc currens in ouilia paſtor
Errantes viridi pecudes compellit hibiſco,
Sic paſtorali virga te leniter ille
Ducit, & exultans diuino includit ouili.
Ingredere ô, ſemperq. mane, non ampliùs errans,
Raptori ne præda lupo pinguiſſima fias.
Relligio hæc eadem præſtò paſtoribus eſſe
Oppreſſis, Regesq. illis ſuccurrere mandat.
Ad te confugio primus, quo non magis alter
Opprimitur: te primus opem, Rex maxime, poſco.
Si tibi relligio eſt, & ſi mihi iuſta querela,
Da faciles aures, da dextram: audire querentem
Non ſatis eſt, debes etiam releuare iacentem.

En noſtræ rapiuntur opes, arcemur ouili,
Templa profanantur, prohibemur limine noſtro,
Inſidijs petimur, nobis erepta facultas
Dicendi ſacri iuris, dominatus & omnis.
Quoq. rebellantes Chriſto demittimus Orco,
Extortum hoc nobis fulmen ſibi vendicat alter.
Non ſat erat multis templorum prædia ſacra
Diſtraxiſſe modis, Chriſti impoſuiſſe miniſtris,
Impoſitos varias cenſus auxiſſe per artes,
Ni nunc à propria penitus radice reuelli
Antè putata nimis ſanctiſsima vinea Chriſti
Inciperet, necnon veris erepta colonis
(Proh! pudor, & noſtri manſura infamia ſecli)
Militibus tradi latè vaſtanda profanis?
Impius hæc Regum pia munera miles habebit?
Hæreticus decimas? en queis ſacra vinea ceſsit?
Erige nunc, Henrice, aras, pone aurea templa.
At nos hinc alij longinquas ibimus oras:
Pars Tyberim, pars Benacum veniemus abacti,
Pars Scythiam, & terras diuerſo ſole calentes.
Macte animo, macte & pietate, ô maxime Regum:
Maiores aurata tui qui ſceptra tulerunt,
Paſto-

Paſtores ad ſe externos accire ſolebant,
Turetine indigenas, & quos vis impia belli
Exegit, reuoca, propriaq. in ſede repone.
Ille Thomas ortus ducens à gente Britanna,
Et fidens animi, & ſpectatus fortibus auſis,
Nec prece, nec pretio flexus, dum pectore toto
Iura ſuæ ſedis, libertatemq. tuetur,
Finibus expulſus patrijs vnius ob iram
Principis iniuſti, & multùm terraq. mariq.
Iactatus tandem Gallorum à Rege vocatur,
Et veniens magno excipitur ſacer hoſpes honore.
Quid memorem ſummos ſummis à ſedibus actos
Pontifices, ad ſe profugos quos Gallia vidit,
Vidit, & excepit, meritoq. excepit honore?
Qui regni tam magnus honos, quàm dedecus ingens
Pontifices Gallos per regna externa vagari.
Hæc manet Henricum ter maxima gloria Regem,
Gloria non vllis intermoritura diebus.
Ergo age, magnanime ô Princeps, hanc præripe laudem
Principibus quandoque tua de ſtirpe creandis.
Qui populos duro contundis Marte feroces,
Sacrilegos, Henrice, doma, Chriſtoq. rebelles.

Inq.

Inq. tuis legat admirans annalibus olim
Poſteritas à te noſtra nos ſede repoſtos,
Reddita, quæ Chriſti fuerant erepta miniſtris.
Antiqui Reges nos, noſtraq. templa ſolebant
Diuitijs augere ſuis: aliena modeſti
Non petimus, iuſtè ſed noſtra repoſcimus ipſi.
" *Quæ dederant illi, tu ſerua: gloria quippe*
" *Non ſeruare minor, quàm prædia, opesq. dediſſe.*
Hæc fieri mandat pietas, hanc ipſe teneto,
Et vera populos in relligione tuêre.
Nec ſatis eſſe pium: pietati adnectere par eſt
Iuſtitiam: illa Deum, hæc mortales reſpicit æqua:
Concordes placida populos in pace gubernans.
Quæq. eſt his aptè geminis ſuffulta columnis
Imperij moles, manet, æternùmq. manebit.
Ergo tuum eſt iuſtas Gallis edicere leges,
Edictas qui præcipiti violauerit auſu,
Caſtigare hominem, & pœna compeſcere culpam.
Viuere vult aliquis rapto? eripiatur iniquo
Vita. Sacras aliquis decimas prædarier audet?
Omnibus inuiſus, ſacer, inteſtabilis eſto.
Crudeles miſcere volunt aconita nouercæ?

Hæ

Hæ pereant. Pretio leges addicere iudex?
A iuſto iniuſtus damnetur iudice iudex.
Vendere vult auro patriam, vult hoſtibus arces
Prodere? plectatur tanto pro crimine miles.
" *Iniuſtos pœna maneant, & præmia iuſtos.*
In bellis quoque iuſtitiam ſeruare neceſſe eſt,
Et iuſtè ſumenda tibi ſunt prælia: rectis
" *Dexter adeſt, & iuſta fauens Deus arma ſecundat.*
Ac quia tota ferè agnoſcit te Gallia Regem,
Et pauca in populos reſtant tibi bella rebelles,
Suſcipe nunc bellum in Turcas, quo iuſtius vllum
Eſſe nequit, Rege Henrico vel dignius vllum.
Nam ſi atauos longa repetas ab origine Reges,
Hæc etiam repetenda tibi certamina noſces,
Vt ſceptri, ſic belli etiam digniſſimus hæres.
Iam ſatis Europa Mars ſæuijt impius omni,
Regibus & magnis magno diſcordia motu
Inceſſit ſatis, atque ſuper: plùs vidimus æquo
In ſua Chriſticolas conuertere viſcera ferrum,
Et ruere armatos in mutua vulnera fratres.
Callidus interea Thraces, Solymæq. tyrannus
Latiùs imperium profert: en Teutonas armis
Inuadit,

Inuadit, Romæq. iugum ſeruile minatur.
Cur Europæis non pellitur hoſtis ab oris?
Cur non Francorum Iudæa repoſcitur armis?
Hoc opus eſt, Henrice, tuum: te nobilis vnum
Palma manet, quam grata ſuis tibi ſeruat Idume
Saltibus, egregiamq. vni deſpondet ouanti.
Vos animæ illuſtres, veſtro fidiſsima Regi
Pectora, & ambiguæ per tot diſcrimina ſortis,
Per varios regni toties ſpectata tumultus,
Ite ducis tanti auſpicijs, ite omine fauſto,
Ite, & Francorum veteres renouate triumphos,
Quà moriens egit Chriſtus de morte triumphos.
Vos armis, precibus nos debellabimus hoſtem.
Qualis, dum quondam tendebat Gallica pubes
Abdaridas contra, ſanctam repetebat & vrbem,
Addemarus Biturix præſul, vel qualis & ipſe
Narbonis paſtor Gulielmus, nomine eodem
Quem refero, inſtructis aderat legionibus vſque,
Talis & ipſe adero, tibi & , inuictiſsime Princeps,
Sacra miniſtrabò, virtutem, animoſq. viriles
Sufficiam noſtris, & iuſta hortabor ad arma.
Ac velut Hebræus vates, & legifer idem

Aëreo Moſes in vertice montis Orebi
Tendebat duplices ſupplex ad ſidera palmas,
Quando Amalecitûm bellum cum gente gerebat
Dux Ioſue, victorq. hoſtes dare terga iubebat.
Sic ego Oliueti frondoſo in culmine montis
Sublatis manibus numen cæleſte precabor
Cùm tu ſanguineâ miſcebis prælia dextrâ.
Et quas antè manus, vt victor ab hoſte redires,
Suſtulero in cælum: tibi cùm victoria cedet,
Pòſt ego demittam ad chartam, ſcribamq. fugatos
Iudæa Abdaridas tota, Solymamq. receptam,
Et tua victuris intexam prælia faſtis.
Semper eris, laudesq. tuas, celebresq. triumphos,
Et famam inſignem memori non eximet æuo
Vlla dies: verſu reſonabunt arma ſonoro
Neſcia conſumi rubigine temporis vnquam.
Interea maiora tibi peragenda ſuperſunt
Prælia, quippe tuis maior ceruicibus hoſtis
Imminet, atque in te iamiam noua fœdera ſurgunt,
Fœdera Tartareas inter iurata phalanges,
Quæ te cæleſtis prohibere à limine regni,
Aeternamq. tibi certant auferre coronam.

Hæc

Hæc ſtabilis manet, & nullis obnoxia ſortis
Ludibrijs, hominumq. parens, & rector IESVS
Sanguine quæſitam proprio tibi donat habere.
Hanc tamen infeſti tibi demere Dæmones audent?
Hic opus eſt animis: bella vndique, & vndique bella,
Et multo campos compleri milite cerno.
Omnia iam dicam Cocyto erumpere monſtra,
Eumenidas tortos implexas crinibus angues,
Gorgonas, Harpyias, Scyllasq., canemq. trifaucem,
Et quam fumiferos ſpirantem faucibus ignes
Antiqui vates etiam finxere Chimæram.
Victa ſemel rurſus ſeſe audax Hæreſis offert:
Nec mirum, quæ fixa ſuis erroribus hæret
Hæreſis, in pugna ſemper ſi perſtet eadem,
Atque iacens adeò ſeſe neget ipſa iacêre.
Haud ſecus, ac ſerpens, ſtricto quam vulnerat enſe,
Atque in fruſta ſecat dumoſa in valle viator,
Victa fugit vinci, atque occiſa occidere quærit,
Et truncata caput, caudâ tamen vſque minatur.
Regales tueor partes, & primus in hoſtem
Irruo: confoſſum pereat, Rex maxime, monſtrum,
Inuiſum Gallis, ac deteſtabile monſtrum,

Et natum regni tantùm turbare quietem.
Vincendi modus eſt triplex: ſuperabitur à te
Legibus, à nobis verbo, vitaq. magiſtra.
Illa (vides?) omnes irarum effundit habenas,
Torua oculos, & rubra genas, implexaq. crines
Anguibus: ex habitu Vindicta agnoſcitur atrox.
Vt viſa eſt, periit: ſatis eſt vidiſſe, benigno
Tu potis aſpectu Vindictam vlciſcier ipſam:
Offenſis & nota tua eſt clementia maior.
Quid facis iratus, clemens ſi vincere noſti?
Forſan & occurret nimiùm damnoſa voluptas,
Eneruata animos, belli non artibus apta,
Quæ tamen aſſueuit crudelia bella mouêre.
„ *Qui regnum frænas, Regem frænare memento.*
„ *Magnum opus eſt tantos regni ſedare tumultus,*
„ *Maius erit proprios animi componere motus.*
Sed citiùs tacitæ comprendam ſidera noctis,
Dulcibus innumeros numeris quàm perſequar hoſtes.
Nec te ideò metus inceſſat: tibi militat æther,
Et faciles adſunt contra noua fœdera Diui.
Mira loquar, ſed vera tamen: cùm poplite flexo
Pro te Cælicolas multa de nocte precarer,

Succu-

Succubui leni declinans lumina ſomno.
Tunc mihi de ſummo deſcendere viſus Olympo
Rex ſanctus, dextrâ qui ſceptrum inſigne tenebat,
Hærebat preſsis cui bina corona capillis:
Vna erat ex auro, fulgebat clarior auro
Altera, ſideribus paſsim cælata coruſcis.
Splendebat duplici lux circumfuſa corona.
Cærula veſtis erat, ac cælo concolor ipſi,
Lilia ſed latè veſti intertexta nitebant.
Regia maieſtas vultu reſidebat in ipſo,
Diuinum toto ſpirabat corpore odorem.
Gallorum Princeps habitu, verusq. patebat
Cælicola: illum equidem duplici dignabar honore.
Quippe meos Reges, ſed plùs tamen omnibus illos
Aſsiduè colui, pietas quos intulit aſtris.
Compellare virum, atque audire, & reddere voces
Me cupidus cogebat amor, retrahebat at ingens
Me metus, & ſancto reuerentia debita Regi.
Is verò tales verſantem pectore curas
Me prior aggreditur, dictisq. affatur amicis.
Ille ego ſum Gallûm Princeps Aloyſius, à quo
Henricus longo verum genus ordine ducit

Borbonius, mea progenies, mea maxima cura.
Quem genui terris, & cælo gignere conor
Continuis precibus: tua tu connectere perge
Vota meis votis, illumq. hortatibus imple.
Nam valeant quamuis cæleſtia vota piorum,
Attamen Omnipotens pronas non denegat aures
Demiſsis precibus, puro quas pectore fundunt
In terris homines, ſed ſueuit adeſſe vocatus.
An verò in tenues abierunt irrita ventos,
Mortales mecum Chriſto quæ vota tulerunt;
Vt meus ad matris gremium quandoque rediret
Borbonius, rectamq. viam affectaret Olympo?
O! quibus oppleta eſt cæleſtis regia nuper
Lætitijs, mentesq. adeò quàm blanda beatas
Gaudia tentarunt, quàm dulcia carmina læti
Aligerûm cecinere chori, cùm perdita drachma
Inuenta eſt, natusq. ſui cùm prodigus æris
Clementem ad patrem redijt, cùm vallibus imis
Quæ miſera errabat, pecus eſt in ouile reducta?
O! fortunatos tanto ſub Principe Gallos,
Ferrea quo tandem, ferroq. aſſueta nocenti
Ceſſabunt, toto naſcentur & aurea regno

Secula:

Secula: ſecuri traducent libera Galli
Otia, ſqualenti fingent ex enſe ligonem,
Et rigida in curuas conflabunt ſpicula falces.
Cæde cruentatas, & ſeditione frementes
Deſeruit quas dudum vrbes, Aſtræa reuiſet:
Quæq. diu iacuit pietas deuicta, reſurget.
Romano ſua conſtabit reuerentia Patri,
Et ſua præſulibus iura, & ſua prædia templis.
Sacrilegus pœnam metuens reſipiſcere diſcet,
Rebus & à ſacris vngues cohibere profanos.
Perq. omnes regni tractus noua templa locabit,
Et vetera Henricus parte inſtaurabit ab omni.
Atque vtinam mea ponè ſequens veſtigia quondam
Bellum ingens gerat in Syria, & victricibus armis
Magnus ad horrentis Iordanis fulminet vndas.
Vincat auum ſed ſorte nepos: me barbarus hoſtis
Captiuum tenuit: quin libertate recepta
In caſtris æger iacui, vincliſq. ſolutus
Corporeis tenues animus ſeceſsit in auras.
Ille magis felix Syrios in vincula captos
Coniiciat, necnon ſpoliis Orientis onuſtus
Ad patriam victor redeat, tantiq. laboris
Præmia cæleſtes referat, ſed ſerus, honores.

Det

Det longùm interea per Gallos iura volentes,
Et pia ſublimi celebrari carmine bella
Gaudeat, inſignesq. vehi ſuper aſtra triumphos.
Dixit, & inſolita abrumpunt mihi gaudia ſomnum.
Somnia ſunt (dices:) ſed ſomnia reddere vera
Tu potes: ac ſi te dormitans ſomnio longùm,
Quid faciam vigil? Et vigilis fortaſſe lucerna
Splendor erit, quà collucet Phœbëia lampas.
Interea ſalue rerum ſpes magna mearum,
Et ſponſæ tutela meæ: ſalue inclyte Princeps,
Iuſtûm amor, iniuſtûmq. metus, quem ſuſpicit Orbis
Terrarum, ſequiturq. pari victoria greſſu.
Sis felix, regnoq. diu dominare volenti:
Nec te prauorum ſicæ, nec toxica lædant.
Inſidiæ ſemper pateant, pœnaq. ſeuera
Infelix pereat, qui tecta parauerit arma.
Viue pius, iuſtusq. ſimul: proſterne rebelles:
Quicumque at colimus Regem, & ſummittimur vltrò,
Suſcipe nos, mitisq. foue, fortisq. tuêre.
Nec regno nos indecores, nec dicet inertes
Gallia: victurum de te perſcribere carmen
Poſſumus, & iuſtas ſub te præſcribere leges.

FINIS.

EIVS-

EIVSDEM BLANCI

Epigramma

AENEIS TYPIS INSCVLPTVM, in effigiem HENRICI Regis Franciæ, & Nauarræ, quæ paſsim per Italiam vnà cum epigrammate circumfertur.

QVEM tota armatum mirata eſt Gallia Regem,
Mirata eſt etiam Roma beata pium.
Magnum opus eſt armis ſtrauiſſe tot agmina: maius
Pontificis pedibus procubuiſſe ſacris.

EIVSDEM ALIVD ALTERI effigiei ſubiectum.

Hîc vultu Henricus fictus ſi territat hoſtes,
Armata verus quid facit ille manu?
Nec minor eſt tanti in victos clementia Regis,
In debellandos quàm furor antè fuit.

Ipſe metum furor, at clementia gignit amorem:
Inq. vicem certant hinc amor, inde metus.
Certè audax plerumque metus non cedit amori:
Omnia qui vincit, ſed magè vincit amor.

FINIS.